

Austrijski ministar nauke poslao je zo-maljskomu školskomu vještu u Moravskoj načelu, kojom su propozura, da se izradi sustavni načrt, po kojim bi se naučalo njemački jezik u českých školah na Moravskoj. Ministar kaže, da je potrebno temeljito poznavanje njemačkoga jezika, Šega neće nitko poricati za Niemce, no da je nam Slavenom neobhodno potrebno poznavanje njemačkoga jezika, tega g. ministru ne možemo nikako priznati. G. ministar bio bi svakako svoju dužnost bolje vršio, da je naložio svim zamaljskim školskim vještem, da se dieca na temelju materinskog jezika podučavaju.

Mladodjelski zastupnici sazvali su prošle nedjelje tabor u Rijepu, gdje je dr. Granger izjavio, da neće stupiti u klub čeških zastupnika na oaravinskom vještu, koji da napušti životno interes Čehah i Slaveah, već da će se postaviti na čisto slavensku stanovište. Prisutno ptičanstvo odobrilo je korak mlađodjelskim zastupnicima.

Izbori za hrvatski sabor jesu dovršeni. Imati će se obaviti jošto nekoji naknadni izbori, jer bijahu isti nasilno obustavljeni, ili su vladini izbori proglašili isto dvojbenimi. Vladina stranka izazala je pobijedosno iz izbornih borbi. Od 110 zastupnika, pripada jih njoj preko 80. Svoj tri opozicijski neči inati u novom saboru niti 20 glasova. Od opozicijskih najjača je stranka prava, zatim stranka neodvisna i napokon sredinjska stranka. Samostalni Srbi nisu mogli proturutiti niti jednog zastupnika. Skoro svi izbori bijahu obavljeni pod silnim pritiskom od strane vlade i njezinih organa. Skoro je novjorezljivo, što pišu hrvatske novine o tih izborima. Vlada se može doduše povlastiti, da jo izvojava veliku pobjedu, nu tko znače, kakovim je sudjeli do toga došla, neće njoj zaista pobjedo zavidići.

I u Madjarskoj vrše se ovih dana saborški izbori, i tamo služi se vlašta, kako pišu neodvisne novine, neodupuštenim sredstvima. Po do sada poznatom ugovoru, izabrano je 235 vladinaca, u 127 pripada raznim opozicijama i narodnostima. Kao svaki put, tako je došlo i sada kod tih izborih da silnih izgrodila, proljevanje krvi, paležan itd.

Srbija: Novi ministar - predsjednik Rasti pozvano je u ministarstvo rata bivšeg srbskog poslanika u Po-trogradu Gručića. Srpski narod pozdravio je ujvećenim oduševljenjem novo ministarstvo. Proti bivšem ministru-predsjedniku Garađaninu bijašo u Biogradu demonstracijah.

Bugarska: Turška vlada nastoji skloniti rusku vladu, da imenuje kandidata za bugarski priespol, s kojim bi i ostalo vlasti zadovoljne bile. Ministar Giore, da je odgovorio turškom poslaniku, da ostaje Rusija na dosadašnjem stanovištu, da se naime moraju sadašnji vlastodržci u Sofiji skinuti prije nego li bi Rusija poduzela na kakav korak za rješenje bugarskoga pitanja.

Rusija: Ruski listovi zahtijevaju, da se ograniči sloboda luteransko-crkva u Rusiju, jer, da se njom služe neprijatelji Rusije u političke svrhe. Luteranski su, naime svećenici u Rusiji pravi apostoli njemačkog jezika i kulture.

Francuzka: Iz Pariza javljaju, da se u tamošnjih političkih krugovima pogovara o odstupu predsjednika republike Grewy-a, koji da se je nasišio vladavine.

Italija: Pronosi se glas, da se je izjavila talijanska kraljevska obitelj, kako želi iskrono, da se rimsko pitanje rješi načinom, koji bi dopušto podpuno izmirenje sa sv. Otcem.

Njemačka: Državni sabor njemački bijašo dne 18. t. m. priostol-nim govorom zaključen. Car Vilhelm, čuti se još uvek slabim, to nobi nika-koga iznenadila višest, da se približao koncu životu sjedoga vladara.

R a z g o v o r

među Jurom i Šimom kraj Ranjova na Kansanarečini.

Juro, Dobro, Šimo, ni jih napolja, da?

Šimo, Sam jih dogna, da piju.

J. Sidimo ovđo u hlad pod dub doklo blago pije, bogmo topilna je počela pritisnat.

Š. Ja hvala Bogu, ter ja sada i potribna.

J. Ala brate, pred nekoliko lit nazad, doklo sam mladiji bio, mnogli golubi sam na taj lokvi ubla, došli bi po sili čapni u Bombačolu, valje 10—12 sam ih na hitac ustrila.

Š. Si da, ma vero nešo koliko si.

J. Ja ti dám da nešo, jer sam poda biti težak, i pak sada nije vlaš lovina, kako jo bivalo jedan put.

Š. Lovina do se opet zakotiti, a mi no-domo smili u lov hoditi.

J. A zašto no, tor smo uvlk hoditi?

Š. Ča nist ūđa noku nadilju, da se jo pod britom publikalo, da mi 28 tega mjeseca do biti inkant našoga lova u Puli?

J. Sam đesa da nistlo za lov, ma nisam ave, ja sam mlađa, da do te biti u Kansanaru kako i ta prva lita, pak nisam ni marla daljo sluhati. Ali ne-znam zašto da ima biti u Puli, a ne u Kansanaru.

Š. Vidli to, po moj glavu mora biti tako: gospoda te, da ti lov bude za njo, a no za mao kmeto. Žanč, ako nazi idu u Pulu namislit manj, od jedino strane to bili oni, a od druga gospoda puljska, onda to zaanj žaljati stotno i stotno, a nazi te morati nazad ostati. J. Ma zašto oni mogli nazi poglavari opraviti, da bude bicanat u Kansanaru, kuko jo bla uvlk?

Š. Ča još nerazumia, da oni su a gospo-dom?

J. Da bi bili slobodni žudi i nado stranke, ja dám, da svega toga nobi bilo, jer svej za svega pogodi.

J. Baš mi je drag, nebudom hodila u lov ju, ma note ni drugi. Da smo mi po-sludali nazi Morido i Morošino, bi bili drugi poglavari, i skomotli, da nobi bila tako pošlo.

Š. Vidli, niki nazi žudi ni kako i brak vožen u kadaši; oni, koj ne najde milionu urem, ga odveža, a poslo za pladu ga brak ujdo.

J. Da su nam izbori tako izpali, nevjivo su klici Seljan i Kontražani.

Š. Da, justi i Seljan, da mori bi i žene podnall u lov.

J. Bi bolje učinili, da si puto nešnijaju, nego da u lov grođu, jer nisam vidja nitor zapušćajih puti od njihovih i držim, da će to bit jedini uzrok, da mi goveda krepišu, pak se tužu na svoju nezrodu.

Š. Ja se šudim, da su Seljani i Kontražani tako voljki prihatolj s gospodom rovinjskom.

J. Moraju biti, jer drugađi nobi Seljanom groždju kupovali a Kontražanom zluto državali.

Š. Žalostno je jeno i drugo; mi bimo bolje učinili, da doma vino delamo, nego da s nadim groždjom Latine bogatimo. A zlato jo pak za velik nosredu našoj Istriji, i doklo jo tomu tako, žalitožemo nešo redi: ja ēu tako, ma momem i drugač, nego ēu tako, zašto nemorem drugač.

J. Jo učanici ruči, da jo svaki šovik kovač svoje sređe,

Š. Istina jo, da pazimo na svoje gospodarstvo, dapnju to bi moral bit prva stvar, ali nosimimo ni na drugo zaboraviti. Tako u bližnjem Žminju, u Pazinu, u Buzatu i u Višnjjanu su ljudi na sve glodala, zato im je pošlo sve lipu i po volji. Kod nas su niki ljudi kako i dice; koga prislijepiš s komadićem cukara, koga s jabukom itd. Svemu zlu jo kriva naša nosologa; drugi s nama vladaju, kako i živinom po svojoj miloj volji. A moj dragi susedi, ki ne pozna brata za brata, če tudjine za gospodara, er naši poglavari komunski nisu sređi.

J. Pravo govoris, nisu svi furešti, nego su domaći, ali vladaju apo po malog političkoga društva, ili kako njim gospoda u Pazinu i Poreču svetuju.

J. Daklo, ča ovo lito nebudom niš hodili u lov?

Š. Ja dám da tožka, ter znač, da noko lito su u dleti učinili zakone, da svaki lovac mora plaćati takav od storina na lito, sada opet do ostati lov pod gospoštinu, a mi kmoti domo morati nazad stati.

J. Ja bih rekla, da to nebudo, zašto na komunalno moramo mi štovnu plaćati; ako dođu na mojo, da ili van iztrirati, jer sam ja gospodar na svom i moram ja štovnu plaćati.

Š. To doč modi učiniti samo onda, kad su vane intrado, i ako ti ſkodu učine, moći do lova smeti, a drugađe nesmiješ ih trati, jer nimas ni ti ni ja lov rikorvan.

J. Mi se jih lipi čini viditi, kako do ih dođi iši čap, kako nekadnja turska vojska, svu poljsu to nam poplaviti, me da im barem vižko strijeljati.

Š. Veru, to nobi bilo lipa, pak nobod smiti ni s puškom van, jer to imati svojo stražnjo, ako budas van, hodla, to ti žandari iz ramona izključiti publiku,

J. Ma, po moj robi da ju modi nositi za stražnjo.

Š. Se bojim, da neš, jer to vam robi, da na našu stražu su žandari.

J. Dobre, kad je toni tako nešu nikad vise ni hositlo rodi za rovinjsku gospodbu, nego da posti od soli do soli do soli nagovoriti ljudi, da glosuju kako i ja, zađ dočko god mi s njim doniši zobjljivo, nam to uvečiropi ostanati.

Š. Moreš i prihvati. Ono vino, koj je vam deži piti na krovu, ono je prav točlog na dnu.

J. Sudu vidiš, da pravo govoris, jer sam opazila, da gospoda vilo radu držo i od voda nego mi.

Š. Ako ne nebudimo demografo vladali, joh do bili za mao i na nadu dlen; gospoda krenjuci na vise razdrojavet u ovjej koži. Ost nas love u svoju našinu; od spreda nam se dlin, da je avljen, i vozama zlatnimi kudlanci, a kad bimo ju od suda vidli, bismo ne bez po-vidovili, da je od doč dočko žico i s težkimi žolzenjimi kudlanci zakevana; kad smo jednom unutra, nam kost pucaju pod njom.

J. Za to treba, da se jo šuvamo, vo!

Fr. Bog ti daj pamot, tor ča nisan za G. do-solo imenovali župana, baš pravoga i narodnoga čovjeka, ki se mnogo brine za dobro naroda.

Jur. Da, da, imaš pravo, imenovali su ga, ali nožna ti to, da Ciriljanovi bi otoli baš svojeg župana, jer da jo njih do doč obitoj u onoj okolici, a kolidi jo kmoti, to ti nebi nijedan na svetu povedal.

Fr. A koga bi eteli to imet za župana?

Jur. Svi bi otoli bit župani, svu panduri, a majogušaniji, ki hlopi, je noki pitor, al kako bimo rekli mi: "orni boja".

Fr. Nepoznan ga na.

Jur. To ti jo on mužil, ki je pred četiri

leti sada puti kroz noć za 50 novčić

i pilači biguli proti nami glasoval,

svi put pod krvim imonom.

Fr. Još ga pravo neponoznam.

Jur. Ter si mi baš ti povodal, da je hodil doč na put Budžadano i Motovunec, da za Boga no glosaju s popi, ni s hrvatskimi agitatorima, zat da jo i u Pazinu hrvatska stranka predohiba, pak da je sto put hujo, potlo kmoti zapovediju, noga prie doč su go-spoda.

Fr. Oha, anda ga poznam dobro, Ši, pak tako jo mudar, da od naša potestarijo pita, da ga za župena stori?

Jur. Da, da! to ti je Jurak, Ši, jo nekidan našem tujaku u Pazinu rekao, da niko ga no imenju grdonosklim alio dirljivostim županom, da on je kada županica i nešolnica van a potestarijo liti.

Fr. Ma bravo! Ča nobi bolje stori, da počnu lužat svoje stave žice i likat a da pusti obidnike stvari na stran, to do mu bolje korišt zdravljju i možnosti.

Različite vesti.

Povisan na čest doktora. G. Dinko Trinajstči, kandidat odvjetničkih, netak dičnog nadeg pravaca, pravil. g. dr. Dinko Vitezović, bio je dno 17. t. m. povisan ili promoviran na čest doktora prava na gra-duoklom sveučilištu. Srednje mimo čestitko prijatelju Dinku!

Imenovanje. Računatelu dalmatinskih poštali g. Biringer-a imenovalo je Njeg. Vijeće vijeća računatelu počasni i brzojeval u Trstu.

Viseći gost u Gorici. Zagrobačko novino javljaju, da je tamo stigao u subotu hrvatski vladika Nj. prouzvaničen biskup Strossmayer iz Đakova, to da je odputovan dno 20. t. m. u Goricu, gdje da kući proboraviti duljo vremena. Veselimo se sa braćom Slovonom na Goričkom, što jih jo zapala i ovo godine sreća imati toli vlastek gosta i svojoj sredini.

Odlikovanje. G. Bartul Mirović, profesor na talijanskoj reči u Trstu, redom iz Splita, odlikovan je od talijanskoga kraljev Umberto vitožkim redom talijanskog kruna. Ovo odlikovanje podjeljeno je g. profesoru Miroviću u znak priznacja za njegovu lepotu književnu razpravu o vlastkom talijanskem pjevaniku Alighieri: "Dante spiegato con Dante". — Radobos bilježimo, da je uz sve njegovanje talijansko književnosti, i uz napovršjanje po Hrvatu i Trstu, g. prof. Mirović ostao vjeran svom hrvatskemu narodu. Čest mu!

Političko društvo „Edinstvo“. Predsjedništvo toga društva pozivuje sve odbranike i njihove, kojih će se obdržavati u subotu dne 26. t. m. u 11 sati u prostorijama delavskoga podpornoga društva u Trstu.

Podarovan. Ministarstvo poljodjelstva u Boču nogradilo je lugaro Martina Stupara, to Ivana Gorla iz Račića, nadaljivo Ivana Šlusa iz Sabonj, sv. u kotaru Podgradskom, svakoga sa 10 for. za ciepljanje voćakal.

Velska veselica. Odlori svih slavonskih društava u Trstu uzasliju poziv k voljkoj veselicu, koja će se obdržavati u nedjelju 8. julija t. g. u prostorijama slavonske čitaonice na korist društva sv. Cirila i Metoda. Početak u 7 sati i vodio će Igrati će glasba 61. pukovnije cara Aleksandra III. Uzlasina 50 nov. Darovi se primaju sa zahtvalnošću. Program je slijedeći: 1. D. Jenča: keramika "Napred", vojnička pješčar. 2. A. Loban: "Mornarska", malički sabor sa bariton-solom. 3. G. Rossini: ouverture k operi "Vilim Toll", vojnička glasba. 4. F. Kliček: "Plavog ljudja može", ženski sabor sa pratnjom vojničke glasbe.

5. Tieleyježba, izvršuju "Tržanski Sokoli".

6. Fr. Somrak: potpourir "Promenada", vojnička glasba.

7. Šaljiva srećkanje ne-dobitku u korist slov. zabavljaca za djecu.

Fr. A ēa si ondo iskal?

Jur. Šal sam, da ēu ja dišenjat, kako ēo ona njihova voda po zgornju špicat.

Fr. A ki ēe njim svo to storit?

Jur. Novi župan, kega to sada imenovat.

